

بیمه سپرده‌ها نزد بانکها

جناب آقای دکتر پرویز عقیلی کرمانی

استاد دانشگاه و مدیر عامل بانک کارآفرین

کلیات

۱- سابقه بیمه سپرده گذاران نزد بانکها و مؤسسات در ایران

همانطوری که استحضار دارند، سپرده‌های مردم نزد بانکهای ایرانی در هیچ زمانی توسط یک ارگان کشوری بطور رسمی تضمین نشده است. قبل از تأسیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانکهای کشور یا دولتی بودند (بانک سپه و بانک ملی و بانک رهنی)، یا سهامدار خارجی داشتند که مدیریت توسط خارجیها اعمال می‌شد (بانک ایران و روس، بانک ایران و انگلیس و بانک ایران و خاورمیانه)، و تعدادی بانکهای ایرانی هم وجود داشت که مورد قبول مردم بودند (بانک بازرگانی، بانک صادرات و بانک اصناف).

با تصویب قانون پولی و بانکی کشور، تشکیل شورای پول و اعتبار و تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مجوز بانکهای کشور توسط آن بانک تأیید گردیده و مسئولیت نظارت بر فعالیت و عملیات بانکها به عهده بانک مرکزی ایران محول گردید. بدین ترتیب هرچند سپرده‌های مردم رسماً توسط هیچ ارگانی تضمین نگردیده بود ولی چون مجوز تشکیل مؤسسات پولی کشور (بانکهای تجارت، بانکهای تخصصی و صندوقهای پس‌انداز و وام مسکن) توسط بانک مرکزی صادر و توسط آن بانک نظارت می‌شد، به منظور ثبات و امنیت اقتصادی و جلوگیری از عواقب ناشی از فرار ناگهانی سپرده‌ها، سپرده مردم نزد این مؤسسات بطور غیررسمی توسط بانک مرکزی تضمین گردیده بود. در هر زمان که بانکی با مشکل اساسی روبرو می‌شد و قادر به ایفای تعهدات خود نبود بانک مرکزی از اختیارات قانونی خود استفاده می‌نمود مدیریت بانک مورد نظر را بعهده می‌گرفت و جوابگوی سپرده‌های مردم بود. برای مثال بانکهای بیمه بازرگانان، اصناف و ایرانشهر.

با دولتی شدن بانکها پس از انقلاب و تعیین مدیریت آنها توسط دولت، موضوع تضمین سپرده‌های مردم نزد بانکها بی‌مورد شد. البته باید توجه داشت که امروز نیز کلیه مؤسسات پولی (اعم از مؤسسات اعتباری و بانکهای خصوصی که عنقریب شروع به فعالیت خواهند نمود) با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فعالیت خود را آغاز نموده و مدیریت این مؤسسات نیز قبلاً به تأیید بانک مرکزی جمهوری ایران می‌رسند. بنابراین سپرده‌های مردم نزد مؤسساتی که با مجوز بانک مرکزی تشکیل شده‌اند، بطور غیر مستقیم توسط آن بانک تضمین گردیده است. سوال اینجاست که اکثر کشورهای پیشرفته نیز بانک مرکزی (یا دستگاه مشابه) و یا دستگاه ناظر بر فعالیت مؤسسات پولی را دارند، پس چرا در اکثر این کشورها ارگانی وجود دارد که سپرده‌های مردم را بیمه می‌نماید؟

۲- چرا در کشورهای دیگر یک رکن مستقل تضمین‌کننده سپرده‌ها وجود دارد؟

در درجه اول لازم است ذکر شود که تضمین سپرده‌های مردم نزد بانکها و مؤسسات سپرده‌پذیر امری لازم است چه پایه و اساس فعالیت این مؤسسات بر مبنای وجوه مردم و اعتماد ایشان است که وجوه خود را نزد سپرده‌پذیر به امانت قرار می‌دهند و بانکها این وجوه را بصورت تسهیلات تبدیل به دارائی درآمدزا برای مشتریان و خود می‌نماید. اگر در یک مقطع زمانی کلیه سپرده‌گذاران بانکی برای دریافت سپرده‌های خود به بانک مراجعه نمایند، در هیچ جای دنیا در هیچ زمانی هیچ بانکی نمی‌تواند وجوه این سپرده‌گذاران را آن‌ا بازپرداخت نماید. واضح است علیرغم کوتاه مدت بودن تسهیلات برای تبدیل به نقد نمودن آنها زمان لازم است. بنابراین لازم است که سپرده‌گذاران اعم از کوچک و بزرگ احساس اعتماد نسبت به بانکی که نزد آن سپرده گذاشته‌اند بنمایند و این اعتماد وقتی بوجود می‌آید که از نظر آنها بانک سپرده‌پذیر قادر به بازپرداخت سپرده‌ها در سررسید باشد.

حال در کشورهای نظیر ایران، همانطور که عرض شد کلیه سپرده‌ها بصورت مستقیم و غیرمستقیم تضمین شده‌اند و در کشورهایی نظیر کانادا و امریکا که معتقد به بازار آزاد و اقتصاد متکی بر عوامل بازار هستند فقط قسمتی از این سپرده‌ها تضمین می‌گردد. اکنون لازم است اختلاف بین دو روش مطرح شده و تضمین سپرده‌ها را از نظر سپرده‌گذاران و سپرده‌پذیران بررسی نماییم.

۳- سپرده‌گذاران

در یک اقتصاد آزاد لازم است اطلاعات "صحیح و شفاف" در اختیار سپرده‌گذاران قرار گیرد و این خود سپرده‌گذاران "مطلع" هستند که باید "ریسک" سپرده‌گذاری خود را برآورد نموده و تصمیم‌گیری نمایند که وجوه خود را می‌توانند نزد بانک (الف) یا مؤسسه (ب) سپرده‌گذاری نمایند. ولی عملی شدن این حالت ایده‌آل غیر واقعی است چه شفافیت اطلاعات و مطلع بودن کلیه سپرده‌گذاران امکان‌پذیر نمی‌باشد. در کشورهایی نظیر آمریکا و کانادا، استانداردهای حسابرسی دقیقاً اعمال شده و گزارشات صحیح و سریع در اختیار عامه قرار می‌گیرد و همچنین مؤسساتی وجود دارند که وضعیت بانکهای مختلف را ارزیابی نموده و قدرت مالی آنها را درجه‌بندی می‌نمایند. از طرف دیگر اعتقاد بر این است که یک حداکثر رقمی برای سپرده‌ها تعیین گردد که عامه مردم در این محدوده قرار گرفته و این رقم سپرده تضمین می‌شود. اشخاصی که بیش از این حداکثر وجه برای سپرده‌گذاری دارند، لازم است ریسک مربوط را خود ارزیابی نموده یا اطلاعات لازم را خریداری کرده و سپس نزد سپرده‌پذیر مورد تأیید خود سپرده‌گذاری نمایند. باید توجه داشت که تضمین سپرده‌ها هزینه دارد و در صورتیکه تضمین بدون تعیین حداکثر باشد این خود اعطای نوعی سوبسید به کسانی هست که محتاج گرفتن سوبسید نیستند. رقم حداکثر در آمریکا در حال حاضر ۱۰۰/۰۰۰ دلار و در کانادا ۶۰/۰۰۰ دلار کانادا (یا حدود ۴۰/۰۰۰ دلار آمریکا است) البته احتمالاً کانادا هم این رقم را افزایش خواهد داد.

۴- سپرده‌پذیران

همانطور که استحضار دارند، روش مدیریت می‌تواند در یک حد بسیار محافظه‌کارانه عمل نماید و یا بسیار ریسک‌پذیر (Aggressive) باشد. البته باید توجه داشت که اصولاً بانکداری صنعتی محافظه‌کارانه است ولی در همین صنعت هم بانکهایی مثل کونتیننتال بانک شیکاگو (Continental Bank of Chicago) فعالیت داشتند که در زمان ورشکستگی چهارمین بانک بزرگ آمریکا بود، یا BCCI زمانی که ورشکست شد یکی از بانکهای بزرگ دنیا بود. بنابراین روش مدیریتی در بانکها هم بسیار متفاوت است. حال در سیستمی که کلیه سپرده‌ها تضمین شده است، احتمالاً بانکها ریسک‌پذیر می‌شوند چون فقط یک دستگاه نظارتی بر عملیات آنها نظارت می‌کند در صورتی که در سیستم تضمین محدود نه تنها دستگاه نظارتی بلکه ارکان بازار و حتی خود سپرده‌گذاران نیز سپرده‌پذیران را ارزیابی می‌نمایند. بنابراین این مؤسسات دائماً زیر ذره‌بین قرار خواهند داشت.

II- شرکت بیمه سپرده‌ها در کانادا یا (CDIC) Canada Deposit Insurance Corp.

۱- ساختار حقوقی CDIC

CDIC یک شرکت دولتی است که براساس قانون بیمه سپرده‌ها در سال ۱۹۶۷ تأسیس گردید. این قانون ساختار حقوقی، اهداف، اختیارات و مسئولیت، ترتیب بیمه یا تضمین سپرده‌ها و سایر پارامترهای مربوط را تعیین نموده است. هیات مدیره CDIC از ۹ نفر تشکیل می‌گردد. رئیس هیات مدیره و مدیر عامل، رئیس بانک مرکزی کانادا، معاون وزارت دارایی، رئیس و معاون سازمان ناظر بر فعالیت مؤسسات پولی و مالی کانادا و چهار نماینده بخش خصوصی، این سازمان از طریق وزارت دارایی جواگو به پارلمان کانادا می‌باشد. چون شرکت بیمه سپرده‌های کانادا یک شرکت دولتی است، سرمایه‌ای هم برای این شرکت در نظر گرفته نشده است.

به عنوان یک شرکت دولتی عام‌المنفعه، هدف CDIC سربسری درآمد و هزینه‌ها است. این شرکت سعی دارد که سربار بودجه دولت نباشد و در عین حال سودآوری هم هدف شرکت نیست. این شرکت در دهه هشتاد با کسری بودجه روبرو شد (تعدادی از بانکها و مؤسسات سرمایه‌پذیر در کانادا ورشکست شدند) ولی کسری منابع انباشته (استقراض از دولت) را کلاً تا سال ۱۹۹۹ بازپرداخت نمود. طی چند سال گذشته، این شرکت مازاد درآمد داشته و این موضوع سبب شده که هیات مدیره تصمیم گرفته تا صندوقی ایجاد نماید و مازاد نقدی حاصل را سرمایه‌گذاری نموده و قدرت مالی شرکت را اضافه نماید.

۲- روش نظارتی CDIC بر روی بانکها و مؤسسات

در کانادا سه نوع مؤسسه سپرده‌پذیر وجود دارند:

- صندوقهای تعاونی کارکنان گروهها یا شرکتهای (این مؤسسات بیمه مخصوص خود را دارند)
- صندوقهای پس‌انداز و وام مسکن، بصورت استانی تشکیل می‌شوند و می‌توانند عضو CDIC باشند یا خیر
- بانکها که بصورت فدرال ثبت می‌شوند و حتماً عضو شرکت بیمه هم باشند.

نظارت شرکت بیمه سپرده‌ها در کانادا بر اساس قانون است و اهداف آن عبارتند از:

- ۱- تأمین بیمه برای سپرده‌ها در صورت زیان قسمت یا تمامی وجوه سپرده‌گذاران
  - ۲- تشویق و اشاعه روشهای مناسب و استانداردهای قبول شده برای فعالیت اعضاء (بانکها و مؤسسات)، ایجاد محیط سالم و آرام برای فعالیتهای پولی و بانکی در کانادا.
  - ۳- اعمال دو هدف فوق سبب جلوگیری از زیانهای احتمالی بانکها و مؤسسات خواهد شد و در نتیجه در دراز مدت به نفع سهامداران این مؤسسات نیز عمل می‌گردد.
- مسئولیت نظارتی CDIC بسیار مهم است و بدین منظور این شرکت یک سری دستورالعملهای مربوط تحت نام استانداردهای فعالیت صحیح مؤسسات و روشهای مالی مربوط

Standard of Sound Business and Financial Practices

تهیه نموده است که "انواع ریسک" مترتب به مؤسسات مالی و بانکی به نحو صحیح کنترل شود. عمده نکاتی را که CDIC به آن توجه دارد عبارتند از:

- ۱- مدیریت سرمایه بانک
- ۲- مدیریت ریسک اعتبارات
- ۳- مدیریت ریسک تغییرات نرخ ارز
- ۴- مدیریت ریسک تغییرات نرخ بهره
- ۵- کنترلهای داخلی
- ۶- مدیریت نقدینگی
- ۷- مدیریت پرتفوی سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار بانک
- 7) Securities Portfolio Management
- 8) Real Estate Appraisal

۸- روش ارزیابی مستغلات

هر عضو مکلف است در زمانهای مشخص و بصورت دائم گزارشهای تفصیلی در مورد اعمال و اجرا دستورالعملهای فوق به شرکت بیمه سپرده‌ها CDIC ارسال دارد. این شرکت بیمه سپرده‌های مؤسسه یا بانکی را که از اجرای استانداردها تخطی کند، حذف نماید. علاوه بر آن CDIC می‌تواند با همکاری سایر دستگاههای نظارتی در کانادا، در امور مؤسسات و بانکها بصورت زیر دخالت نماید:

- درخواست هرگونه اطلاعات لازم از فعالیت مؤسسه یا بانک
- اعلام و ابلاغ مشکلات مشاهده شده
- گرفتن تعهدات لازم و برنامه زمان‌بندی شده در مورد برطرف نمودن مشکلات

- بررسی و نظارت ویژه در محل مؤسسه یا بانک
  - تحمیل افزایش حق بیمه بر روی سپرده‌های مؤسسه
  - تجدید ساختار مؤسسه و تغییر مدیران
  - قطع رابطه با مؤسسه یا بانک و حذف بیمه سپرده‌هایشان
  - شروع اقدامات قانونی برای انحلال مؤسسه یا بانک متخلف
- اقدامات فوق که بصورت قدم به قدم بر روی مؤسسه مشکل‌دار را افزایش می‌دهد، برای جلوگیری از زیان بانک یا مؤسسه و آرامش بازارهای پولی و مالی کشور می‌باشد.

۳- شرایط فعالیت CDIC

- هزینه یا نرخ حق بیمه چه درصد یا مبلغی است؟ آیا تفاوتی بین انواع سپرده‌ها وجود دارد؟
- آیا نرخ حق بیمه برای بانکهای مختلف با توجه به ریسک آنها متفاوت است؟
- مؤسسات و بانکها براساس جمع "سپرده‌های بیمه شده" حق بیمه می‌پردازند.
- سپرده‌های بیمه شده فقط در خود کانادا بوده و شامل سپرده‌هایی که به دلار کانادا خارج از کانادا سپرده گذاری شده‌اند نمی‌شود.
- حداکثر مبلغ بیمه شده یک شخص نزد یک بانک ۶۰/۰۰۰ دلار کانادا شامل اصل و بهره می‌باشد.

مدت سپرده حداکثر ۵ سال است.

هیچگونه اختلاف حق بیمه بر روی انواع سپرده‌ها وجود ندارد.

- نرخ حق بیمه که تا سال ۱۹۹۸ بکار گرفته شد برابر بود با (۱/۶) از ۱٪ سپرده‌های بیمه شده هر بانک یا مؤسسه. بنابراین اگر مثلاً؛

(ارقام به میلیون دلار)

بانک الف

		دارائیهها
۶/۰۰۰	سپرده‌های بیمه شده	
۳/۰۰۰	سایر سپرده‌ها	
۱۹۰	سایر بدهیها	
۸۱۰	حقوق صاحبان سهام	
۱۰/۰۰۰	جمع بدهیها	۱۰/۰۰۰
		جمع دارائیهها

از سال ۱۹۹۹، شرکت بیمه سپرده‌ها در کانادا روش "نرخ متغیر" را استفاده نموده و مؤسسات و بانکها را به چهار گروه دسته‌بندی نموده است.

- جمع سپرده‌های مشمول بیمه) $(1/3) \times 1 \times 12/5$ گروه یک که جمع امتیاز آنها بیش از ۸۰ می‌باشد
- جمع سپرده‌های مشمول بیمه) $(1/3) \times 1 \times 25/0$ گروه دو که جمع امتیاز آنها بین ۶۵ تا ۸۰ می‌باشد
- جمع سپرده‌های مشمول بیمه) $(1/3) \times 1 \times 50/0$ گروه سه که جمع امتیاز آنها بین ۵۰ تا ۶۵ می‌باشد
- جمع سپرده‌های مشمول بیمه) $(1/3) \times 1 \times 100$ گروه چهار که جمع امتیاز آنها کمتر از ۵۰ می‌باشد

بر اساس محاسبات قبلی $6/000/000/000 \times (1/6) \times 1 = 10/000/000$

در صورتی که این بانک در

گروه یک باشد $6/000/000/000 \times (1/3) \times 1 \times 12/5 = 2/500/000$ دلار

گروه دو باشد $6/000/000/000 \times (1/3) \times 1 \times 25/0 = 5/000/000$ دلار

گروه سه باشد $6/000/000/000 \times (1/3) \times 1 \times 50/0 = 10/000/000$ دلار

گروه چهار باشد $6/000/000/000 \times (1/3) \times 1 \times 100 = 20/000/000$ دلار

چنانچه از جدول فوق استنباط می‌شود، مؤسسات و بانکهای که از لحاظ امتیاز در گروه یک قرار می‌گیرند معادل $(1/4)$ حق بیمه قبلی پرداخت می‌نمایند، بانکهای که در گروه چهار قرار می‌گیرند معادل دو برابر حق بیمه قبلی باید پرداخت نمایند. بنابراین درجه‌بندی بانکها و مؤسسات و تعداد امتیازی که می‌آورند بسیار مهم است. به عبارت دیگر حق بیمه سپرده‌های بانکی که در گروه یک قرار دارد برای هر $1/000$ دلار برابر با ۴۲ سنت می‌باشد، در صورتیکه بانکی که در گروه ۴ قرار دارد حق بیمه‌اش برای هزار دلار $3/34$ دلار می‌باشد یعنی ۸ برابر بانک گروه یک.

مجموع امتیازات نقش عمده‌ای در هزینه بیمه ایفاء می‌نماید. مجموع امتیازات یک بانک از دو قسمت "کمی" و "کیفی" تشکیل می‌گردد. قسمت کمی ۶۰ امتیاز دارد و قسمت کیفی ۴۰ امتیاز.

قسمت کمی شامل ۶۰ امتیاز

کفایت سرمایه	۲۰ امتیاز
ضریب کل دارائیهها به سرمایه	
نسبت سرمایه درجه (۱) به دارائیههای ریسکی بانک	
نسبت سرمایه به دارائیههای ریسکی	
بازدهی روی دارائیههای ریسکی	۵ امتیاز
تغییرات سودآوری نسبت به متوسط سودآوری بانک یا مؤسسه	۵ امتیاز
تغییرات سودآوری بانک	۵ امتیاز
نسبت کارایی بانک (Efficiency)	۵ امتیاز
نسبت تسهیلات معوق به سرمایه	۵ امتیاز
نسبت تمرکز تعهدات زیر خط به نسبت متعهدین	۵ امتیاز
نسبت تمرکز تسهیلات اعطائی در مستغلات	۵ امتیاز
نسبت توزیع تسهیلات اعطائی در بین صنایع مختلف	۵ امتیاز
جمع	۴۰ امتیاز

قسمت کیفی شامل ۴۰ امتیاز

نظر کارشناسان نظارت بر مؤسسه	۲۵ امتیاز
درجه بکارگیری استانداردهای شرکت بیمه	۱۰ امتیاز
سایر اطلاعات	۵ امتیاز
جمع	۴۰ امتیاز
جمع	۱۱۰ امتیاز

III- خلاصه و نتیجه گیری

همان طور که عرض شد با توجه به سابقه حمایت بانک مرکزی از بانکها و مؤسساتی که برای تأسیسشان مجوز صادر نموده، به نظر می رسد که سپردههای مردم نزد بانکهای دولتی، بانکهای خصوصی و مؤسسات اعتباری که با مجوز و تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

قرار دارند بیمه شده‌اند و علی‌الخصوص احتیاجی به تأسیس یک شرکت بیمه سپرده‌ها نمی‌باشد، ولی بنظر اینجانب به دلایل زیر تشکیل چنین شرکتی به موقع و لازم است:

۱- بازار پولی و بانکی ما باید به طرف رقابتی شدن حرکت کند. رقابت سالم وقتی امکان پذیر است که تنها عوامل و شرائط فعالیت کارگزاران / بازیگران در بازار برابر باشد. حجم سپرده‌ها و افزایش آن برای بانکها و مؤسسات اعتباری نقش اساسی دارد. برای اینکه هیچگونه شبهه و شکی برای سپرده‌گذاران از نظر امنیت سپرده‌هایشان نباشد، یا بانک مرکزی باید صراحتاً تضمین سپرده نزد کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری را که با مجوز خود تأسیس یافته‌اند، اعلام نماید یا پیشقدم تشکیل صندوق بیمه سپرده‌گذاران گردد. البته روش دوم به مراتب منطقی‌تر می‌باشد.

۲- شفافیت فعالیت‌های پولی و مالی یکی از پایه‌ها و اساس اقتصاد آزاد است. تشکیل یک صندوق بیمه سپرده‌های بانکها و مؤسسات اعتباری عضو تا مثلاً حداکثر ۵۰۰ میلیون ریال، لزوم شفافیت فعالیت اعضاء را اجباری می‌نماید. چون هر بانک یا مؤسسه اعتباری با مدیریت ریسک پذیر بی‌منطق، بدون توجه به مالکیت سهام آن، می‌تواند با مشکلات نقدینگی روبرو شده و سپرده‌های بالای حداکثر تعیین شده که مشمول بیمه نیستند به مخاطره افتد، بانکها و مؤسسات اعتباری کشور بطور دائم زیر ذره‌بین قرار گرفته و فعالیت این مؤسسات شفافتر و باعث استحکام بنیادهای اقتصاد کشور می‌شود.

۳- مدیریت بانکها و مؤسسات اعتباری باید جوابگوی عملیات خود باشند و همیشه زیر چتر دولت یا بانک مرکزی قرار نگیرند. ریسک‌پذیری و دل‌به‌دریا زدن هزینه دارد و مدیریت مؤسسات سپرده‌پذیر باید این هزینه را بپردازند.

Bankers Trust N.Y مثال خوبی است در نیمه دوم دهه هشتاد به علت فعالیت‌های شدید این بانک در ابزار مشتقه (SWAPS - FUTURES - OPTIONS) که ریسک بانک را بصورت غیرمستقیم افزایش داده بود عکس مدیر عامل بانک روی جلد مجلات مهم دنیا بود، ولی در نیمه دوم دهه نود مشکلات این بانک به حدی رسید که دویچ بانک آلمان به قیمت نازلی صد در صد سهام آن بانک را خرید. با تعیین حداکثر رقم سپرده بیمه شده، مخصوصاً مؤسسات پولی و مالی کشور را مجبور می‌کند تا قدرت مالی بانکها و مؤسسات اعتباری را ارزیابی نموده (چون معمولاً سپرده این مؤسسات چندین ده یا صد برابر رقم حداکثر سپرده بیمه شده می‌باشد) و وجوه خود را نزد بانک سپرده‌گذارنده که از بازپرداخت آن مطمئن باشند.

۴- نکته آخر به اقتصاد ملی و کشور مربوط می‌شود. باید توجه داشت که اعطای هرگونه

سوپسید یا یارانه علی‌الاصول اشتباه است. از طرف دیگر تضمین صد در صد سپرده بانکه‌ها و مؤسسات توسط بانک مرکزی هزینه‌ای دارد هرچند در حال حاضر این هزینه محاسبه نشده و بانکه‌ها و مؤسسات مبلغی بابت آن پرداخت نمی‌نمایند. ولی شکی نیست که این هزینه وجود دارد و بالاخره در مقطعی در آینده باید پرداخت گردد. با تشکیل صندوق بیمه سپرده‌ها آن عده‌ای که احتیاج به این یارانه ندارند مشمول دریافت آن نمی‌شوند.

در بحث نحوه توزیع هزینه‌ها در بانک مرکزی، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است.

در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است.

در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است.

در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است. در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است.

در این زمینه، مسئله‌ای که پیش از این در این مقاله به آن پرداخته شد، مسئله توزیع بودجه بین بانک مرکزی و مؤسسات است.